Кейсийн шинжилгээ: Ла Либертадын Хөдөлмөрлөх эрхийг хамгаалах хөтөлбөр (Перу Улс)

Плаза де Армас, Тружилло, Ла Либертад

Перу Улсын Хөдөлмөр, ажил эрхлэлтийг дэмжих яам:

Перу Улсын Хөдөлмөр, ажил эрхлэлтийг дэмжих яам нь ард иргэдээ хөдөлмөрлөхөд таатай нөхцөл бүхий, үр өгөөжтэй ажлын байраар хангах, ард иргэд хөдөлмөрлөх үндсэн эрхээ бүрэн эдлэх боломж олгох, мөн нийгмийн эмзэг бүлгийн эрхийг хамгаалах, тэдний эрхийг зөрчиж буй аливаа асуудлыг авч үзэн шийдвэрлэх замаар эдийн засаг, нийгмийг хөгжүүлэх зорилготой.

Тус яам ажлын байр, хөдөлмөрийн нөхцөлд тавигдах зохих шаардлага, стандартыг гарган мөрдүүлж, хянан шалгалт хийж, хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжихийн зэрэгцээ тухайн салбарт төрийн бодлогын хэрэгжилтийг хангах үүрэг хүлээдэг.

Мөн эдийн засгийг тогтвортой, үр өгөөжтэй хөгжүүлэх бодлогын дагуу зохистой ажлын байр бий болгон, хөгжүүлэхэд хувь нэмэр оруулахын тулд мэдээлэл, зөвлөгөө өгөх замаар албан ёсны хөдөлмөр эрхлэлтэд дэмжлэг үзүүлдэг байна.

Улс орны хөдөлмөрийн зах зээлийн бодит эрэлт, эдийн засгийн хөгжилд нийцүүлэн хөдөлмөрийн насны хүн амын (тэр дундаа залуучууд болон бусад эмзэг бүлгийн хүн амыг эн тэргүүнд тавьж) ажилд орох боломжийг нь нэмэгдүүлэхийн тулд ажил хийхэд шаардагдах ур чадвар эзэмшүүлэх, дээшлүүлэх ажил хийдэг.

Яам ажлын бүтээмж, зохистой ажил эрхлэлтийн урьдач нөхцөл болдог хөдөлмөрийн гурван талт хэлэлцээрт хүрэх үр ашигтай арга хэрэгсэл хэмээн олон нийттэй зөвлөлдөх уулзалт, хэлэлцүүлэг хийхийг хөхиүлэн дэмждэг. Ингэснээр улс орны тогтвортой хөгжлийн үндэс суурийг бүрдүүлэхийг зорьдог.

Ла Либертад бүс нутаг:

Бүгд Найрамдах Перу Улс нь хоёрдмол тогтолцоотой холбооны улс юм. Засаг захиргааны нэгжийн хувьд бүс нутаг, муж, дүүрэг, суурингуудад хуваагддаг. Нийт 25 бүс нутаг байдаг бөгөөд бүс нутаг болгон төрийн удирдлагын бүхий л эрхийг бие даан хэрэгжүүлдэг Засгийн газрыг сонгон байгуулдаг. Харин батлан хамгаалах, гадаад харилцааны асуудлыг улсын

хэмжээнд нэгдмэл байдлаар удирддаг. Бүс нутаг бүр бүсийн удирдах байгууллага хэмээн нэрлэгддэг Бүсийн Хөдөлмөр, ажил эрхлэлтийг дэмжих яамтай.

Ла Либертад бүс нутаг нь улсын баруун хойд хэсэгт Номхон далайн эрэгт оршдог. 2017 оны байдлаар 1.9 сая хүн амтай байв. Бүс нутгийн Ла Либертад хэмээх нэр нь Испани хэлний “эрх чөлөө” гэсэн утгатай үг бөгөөд 1820 онд Испаниас тусгаар тогтнохын төлөө тулалдаж, тунхаглаж байсан Захирагч Тружиллогийн гэгээн дурсгалд зориулан ийнхүү нэрлэжээ.

Уг бүс нутаг үсрэнгүй хөгжсөн. Ла Либертад бүс нутгийн эдийн засгийн өсөлт 2002-2011 оны хооронд 7.2 хувь хүрсэн нь Перу Улсын дунджаас өндөр байв. Ийнхүү өссөн нь уул уурхайн үйл ажиллагаа явагдсанаас (үндсэндээ Баррик Мисквичилка компани) үүдэлтэй байсан. Мөн Ла Либертад бүсэд ХАА-н бүтээгдэхүүний экспортын чиглэлийн компаниуд олноороо үйл ажиллагаа явуулдаг онцлогтой бөгөөд эдийн засгаа төрөлжүүлэх-солонгоруулах үйл явц явагдаж байгаа.

Эдийн засгийн идэвхтэй хүн ам (ЭЗИХА):

Перу Улсын хэмжээнд эдийн засгийн идэвхтэй хүн ам нийт хүн амынх нь 74 хувийг эзэлдэг. Ажилгүйдлийн түвшин 4 хувь. Гэхдээ нийт ажиллагсдыг аваад үзвэл дөнгөж 50 хувь нь л үндэсний стандартад нийцсэн хөдөлмөрийн нөхцөлтэй ажил эрхэлдэг хэмээн тооцжээ. ЭЗИХА-ын 44 хувийг эмэгтэйчүүд бүрдүүлдэг. Ажлын байрны 72 хувь нь албан бус байдаг.

Ла Либертад бүсийн хувьд тодорхой тоо мэдээ байхгүй боловч улсын түвшинтэй адил эдийн засгийн үзүүлэлттэй байна гэж үзэн бүсийн нөхцөл байдлыг ойролцоогоор таамаглаж болох юм. Энэ нь ч үндэслэлтэй таамаглал юм.

Хөдөлмөр, ажил эрхлэлтийг дэмжих бүсийн удирдах байгууллагын бүрэлдэхүүн:

Бүсийн удирдах байгууллагын Хөдөлмөр, ажил эрхлэлтийг дэмжих баг нь Захирал (эмэгтэй), орон тооны төрийн 7 албан хаагч, богино хугацааны гэрээт 4 ажилтны бүрэлдэхүүнтэй.

Захирлыг Засгийн газраас томилдог. Гурван дэд захирал (бүгд эрэгтэй) шатлан дэвших зарчмаар сонгогддог. Хоёр нарийн бичиг (аль аль нь эмэгтэй), хоёр байцаагчтай (эрэгтэй, эмэгтэй). Богино хугацааны гэрээт ажилтнууд байцаагч, дэд захирлуудад туслахын зэрэгцээ заримдаа бичиг хэргийн ажлыг хийдэг. Гурван эмэгтэй, нэг эрэгтэй энэ үүргийг гүйцэтгэдэг.

Жилийн нийт цалингийн сан 57 300[1] ам доллар юм. Задаргааг нь харвал:

- Захирал: Жилд 12 000 ам доллар
- Гурван дэд захирал: Тус бүр нь жилд 6 000 ам доллар буюу нийтдээ18 000 ам доллар
- Эмэгтэй байцаагч: Жилд 4 000 ам доллар
- Эрэгтэй байцаагч: Жилд 5 500 ам доллар
- Гурван богино хугацааны гэрээт ажилтан, эмэгтэй: Тус бүр нь жилд 3 000 ам доллар буюу нийтдээ жилд 9 000 ам доллар
- Богино хугацааны гэрээт ажилтан, эрэгтэй: Жилд 4 000 ам доллар;
- Хоёр нарийн бичиг: Тус бүр нь жилд 2 400 ам доллар буюу нийт 4 800 ам доллар ажээ.

[1] Бодит бус, зөвхөн сургалтын зорилгоор ашиглаж буй тоо.

Хөдөлмөр, ажил эрхлэлтийг дэмжих бүсийн удирдах байгууллагын үр шим хүртэгчид:

Хөдөлмөр, ажил эрхлэлтийг дэмжих бүсийн удирдах байгууллага нь гурван үндсэн хөтөлбөртэй. Үүнд:

- Хөдөлмөрлөх эрхийг хамгаалах хөтөлбөр;
- Хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих хөтөлбөр;
- Зохицуулалтын тогтолцоог сайжруулах хөтөлбөр.

Мэдээж, захиргаанд зориулсан хөрөнгөтэй.

Тус байгууллагын хөтөлбөрүүдийн жендэрийн мэдрэмжтэй байдлыг үнэлэхийн тулд жишээ болгон “Хөдөлмөрлөх эрхийг хамгаалах хөтөлбөр”-ийг авч үзэцгээе. Уг хөтөлбөр 2016 (аудит хийсэн жил) онд 600[2] хүнд үйлчилсний 480 нь эрэгтэй байв. Нийт 60 000 ам долларыг уг үйлчилгээнд зарцуулсан.

Хөтөлбөрийн хүрээнд: (1) стандартын шаардлага хангахгүй хөдөлмөрийн нөхцөлийн талаар гомдол гаргаж буй хүмүүст зөвлөгөө, тусламж үзүүлэх, хамгаалах; болон (2) ажлын байрны гэнэтийн шалгалт хийх үйлчилгээ үзүүлдэг. Гэвч газар дээр нь гэнэтийн шалгалт хийхэд хөрөнгө мөнгө хангалтгүй байсны улмаас 2016 онд хоёр дахь үйлчилгээг огт гүйцэтгээгүй.

Канад зөвлөхийн зүгээс өгсөн сөрөг дүгнэлт:

Канадын Засгийн газрын санхүүжилтээр жендэрийн аудит хийх үүрэгтэй Канад зөвлөх ажиглалт судалгаа хийсний үндсэн дээр байгууллага эрэгтэй, эмэгтэй хүмүүсийн хооронд тэгш бус байдал тогтоход хүргэж буй нөхцлийг бий болгосон хэмээн дүгнэсэн.

Зөвлөх яагаад, ямар шалтгааны улмаас ингэж дүгнэсэн гэж та бодож байна вэ?

[2] Бодит бус, зөвхөн сургалтын зорилгоор ашиглаж буй тоо.